



Regional handlingsplan för grön infrastruktur i Dalarnas län, remissvar

Definition av vad grön infrastruktur är:

”Ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturområden samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas på ett sätt så att biologisk mångfald bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster främjas i hela landskapet”

En viktig definition om än lite teoretisk och fyrkantig. Orden ”infrastruktur och element” för tankarna hos de flesta till helt andra saker...

Arbetet syftar till att ta fram kunskapsunderlag om naturens kvalitéer och beskriva funktioner och behov för mångfalden av arter i samspel med sin miljö. Den ökade förståelsen behövs för att bevara ekosystemen och för dess bidrag till viktiga ekosystemtjänster. Detta är en viktig ansats! Kunskapsunderlag om naturens kvaliteter måste också följas av mer konkreta handfasta åtgärder i naturen.

Handlingsförslaget har en bra och gedigen bakgrundsbeskrivning av förutsättningarna i vårt landskap, både de fysiska, vad som redan gjorts och vilka verktyg man har tillgång till idag. Genomgången av hot och möjligheter, utifrån de för detta ändamål relevanta miljömålen, är också väl genomarbetade. Men när man kommer till kap 8 Insatsområden och föreslagna åtgärder, så blir det tunnare.

Levande sjöar och vattendrag.

I problembilden, kap 7, finns skogsbrukets påverkan på vattnen både i form av förbrukning och om körskador vid vattendrag. Det saknas insatser för att komma till rätta med dessa problem.

Det är bra att man försöker minska dammars barriäreffekter och flottnings negativa konsekvenser för levande vattendrag.

Det saknas avsnitt om grundvattennivåer allmänt, vattenuttag, orsaker till att grundvattnet verkar minska. Hur påverkar markanvändningen grundvattnet? Det borde utredas.

Myllrande våtmarker

Grundvattnet omnämns bara angående våtmarkerna! (se ovan)

I övrigt bra målbilder. Bra att kalkkällorna lyfts. De förstörs onödigtvis i stor omfattning.

Räcker åtgärderna? När informations- och kunskapsmaterial tas fram måste man se till att kunskapen sprids! Och att kunskaperna får positiva konsekvenser för naturen!

Bävern skapar många våtmarker, men dammar förstörs, bävrar skjuts.

Viktigt att inte ta upp nya diken och att lägga igen gamla.

Ett rikt odlingslandskap

Bra målbilder men det saknas koppling till mat och matproduktion i allmänhet.

Jordbruket är en viktig del i den omställning till ett Hållbart samhälle, som måste komma.

Vi borde då kunna skapa ett mer varierat sätt att bruka jorden. Vi måste stötta alternativa odlare och därmed en större chans för biologisk mångfald att öka!

Bra att fäbodbruket uppmärksammas! Vad menas med praktiskt slätterstöd? Årliga möten för fäbodbrukare, gäller det bara de med djurhållning?



Naturskyddsföreningen Dalarna

Många fäbodrar har idag ett levande biologiskt arv som de måste få hjälp och stöd för att kunna bevara. Det görs en del på våra fäbodrar som bidrar till öppenhet och biologisk mångfald. Informationsinsatserna behövs också till "sommarstugeägare" i fäbodrar! Man har ett ansvar att förvalta och ev sköta om det biologiska arvet i fäboden.

8.3.3.2 Liksom dikesrenarna borde privata trädgårdar kunna vara en del av att gynna den biologiska mångfalden. Istället för stora välklippta gräsmattor, borde man uppmuntra folk att ha mer ängsmark i sin trädgård och som slås några gånger per år. Man behöver bara låta gräset växa, inte gödsla så blir det mer blommor, olika gräsarter och fjärilar, humlor och bin m fl insekter och fåglar.

Välstäddade trädgårdar är inte bra för biologisk mångfald!

Informera också om lövträdens betydelse, framförallt sälgens. Informera också om invasiva arter. Lupin och jättebalsamin framför allt.

Levande skogar

Bra att landskapsperspektivet är med i målbilden.

Värdekärnorna får inte ytterligare utarmas! Vilket ju sker idag!

Viktigt att åtgärderna kan följas upp på ett riktigt sätt.

Forum för levande skogar:

Där ska man diskutera i fält om skogliga åtgärder. Det är bra, men hur ska man mäta att det ger effekt? Vår erfarenhet är att det görs otillräckliga och fel åtgärder.

Lokalt skogligt sektorsråd:

Menar man då ett gemensamt för hela Dalarna? Vi vill i så fall också ha kommunvisa sektorsråd som vi hade tidigare. Fungerade bra på många ställen. Viktigt med lokalkännedom och att lokala synpunkter kommer fram. På dalanivå blir det mer generella frågor som lyfts och lokala frågor kan inte diskuteras.

Sektorsråd i två nivåer vill vi ha, hela Dalarna och kommunvis.

Kommunalt skogligt nätverk:

Är tanken att alla kommuner i Dalarna ska ingå i detta nätverk? Eller är tanken att varje kommun ska ha ett nätverk i kommunen som diskuterar skogliga frågor?

I så fall är det ju ett lokalt sektorsråd som avses. Om det är samverkan mellan kommunerna man menar så behövs ett lokalt sektorsråd i alla fall, så att kommunerna får en inblick i vad som sker skogligt i den egna kommunen! Viktigt tycker vi att kommunen har information om vad som händer i alla skogar i kommunen, inte bara i de egna.

Återkoppling och dialog och miljöhänsyn i skogsbruket (MM-ÅGP):

Bra, men hur utvärdera och mäta effekterna? Vi vet idag att den sk hänsynen som lämnas på hyggerna är helt otillräcklig för de flesta av de hotade arterna. Vem håller i detta? Skogsstyrelsen eller Länsstyrelsen?

Hyggesfritt skogsbruk (MM-ÅGP):

Bra, men varför bara i fem områden? Men huvudsaken att de utnyttjas flitigt för utbildningar etc. Finns flera andra privata aktörer som har utbildningar i hyggesfritt skogsbruk. Dessa bör också lyftas fram och stöttas. Naturskyddsföreningen kan hjälpa till.

Målbilder för god miljöhänsyn i skogen (MM-ÅGP):



Naturskyddsföreningen Dalarna

Bra, men hur utvärdera? Räcker det med utbildning? Folk som arbetar i skogen och som har högt tryck på sig att leverera, hinner inte med att kontrollera vad de avverkar. Finns också fall där folk fått sparken för de vägrat avverka nyckelbiotoper!!

Inventering och kvalitetssäkring av frivilliga avsättningar (MM-ÅGP):

Klarar verkligen skogsbolagen av detta själva? Hittills har det varit ganska skralt med den saken. Hur säkerställer de sina frivilliga avsättningar? Hur långsiktiga är avsättningarna, så de inte bara flyttas runt. Dessutom undrar vi varför Sveaskog inte är med i detta arbete, när de andra större bolagen är med?

Skogsstyrelsen som är en MYNDIGHET, borde ha det ansvaret på all skogsmark i Sverige. Man kan inte ha ett system där exploatören, som har egen vinning av exploateringen, själva ska kontrollera att de tar tillräcklig hänsyn, till något som kostar pengar. Det är egentligen helt orimligt!

Omarrondering med kartläggning, inventering och skydd (MM-ÅGP):

Marken ska inventeras så att dessa värden identifieras så skyddsåtgärder kan planeras inför omarronderingen.

Kunskap om prioriterade skogslevande fåglar (MM-ÅGP):

Hänsyn till hotade arter (MM-ÅGP):

Naturvårdsbränning (MM-ÅGP): Kommer områden där det naturligt brinner räknas bort?

Arbeta utifrån den regionala strategin för formellt skydd av skog:

Här måste värdetrakterna få ett högre skydd, omedelbart, eftersom skogsbruket idag är inne och kraftigt utarmar dessa trakter. Mer skydd än de redan beslutade arealerna kommer att behövas för att uppnå miljömålen och skydda de ekologiska sambanden i skogsmarkerna.

Återigen måste skogsbruket tvingas ta mer hänsyn och spara mer naturskog! Dialoger tenderar att dra ut på tiden och så länge skogsbruket ska göra detta frivilligt så kommer tyvärr åtgärderna inte att ske i tid! Alla av Naturskyddsföreningen utpekade skogsriken, borde också vara givna värdetrakter. Delar av dem ingår redan, men hela skogsrikerna borde ingå.

I ovanstående punkter är det endast finansierade och "gamla" uppdrag som fortsätter som förut. Nya ofinansierade förslag, kommer de att kunna finansieras och genomföras?

8.4.2.13 Nyckelbiotopsinventering

Viktigt att begreppet stärks och inte undermineras av att det ska vara en annan metodik och nivå i norr (osäkert om Dalarna hör dit). Vi litar inte på storskogsbrukets egna inventeringar, tyvärr. Myndigheten Skogsstyrelsen måste få resurser till att även hålla koll på storskogsbruket.

Samverkan för grön infrastruktur i utvalda skogliga värdetrakter:

Kunskapsuppyggnad om naturvärden i länets skogslandskap:

Båda dessa förslag till åtgärder bygger på det redan beprövade, mer kunskap, mer samverkan vilket i och för sig är bra. Att man vill ha in forskare är också bra, liksom LONA-projekt och att ha med ideell naturvård. Men den springande punkten är vad man gör med kunskaperna. I den bästa av världar så anpassar sig skogsbruket efter detta och gör rätt och bra. Men tyvärr så styrs skogsbruket av andra krafter, som inte är tillräcklig intresserade av miljöhänsyn och sådant som minskar vinsterna etc. Och där har de stöd i rådande lagstiftning om pågående markanvändning, aktiebolagslagen, statliga avkastningskrav, leveransavtal till kunder etc. För att mycket av intentionerna i Grön infrastruktur satsningen ska bli verklighet, behöver skogsvårdslagen och kanske andra lagar ändras! Det vi hittills vet är vad forskarna säger och det är den bästa kunskap vi har i nuläget. Använd den för att få till ett hållbart skogsbruk. Om vi hela tiden ska öka kunskapen, kanske vi inte hinner vidta de rätta



åtgärderna i tid. Forskningen vet i dagsläget ganska väl vad som krävs för ett hållbart skogsbruk, vilket måste vara målsättningen för grön infrastruktur i skogen.
Vi är dock positiva till att medverka i en projektgrupp inom 8.4.3.1

Storslagen fjällmiljö

Bra målbilder.

Största hoten mot fjällmiljön är **exploatering** för turismen. Varför bidrar då staten till att åstadkomma ett bygge av flygplats, vars syfte är att utöka turismen i ett redan hårt exploaterat område?

Ett annat stort hot fjällmiljön är den pågående klimatförändringen, vars orsaker är vårt ökande resande bl a med flyg. Ytterligare ett skäl att inte satsa på en flygplats i Dalafjällen.

Bra åtgärder som är föreslagna, framförallt om terrängkörningen. Men syftet borde inte bara vara att se hur man kan kanalisera körning i terrängen, utan också hur man kan minska den. För klimatets skull och för att minska bullerstörningarna och slitaget på naturen måste terrängkörningen minska. Det är rena vilda västern när det gäller motorfordon i terrängen, gäller inte bara i fjällen. Det måste bli bättring och informeras/övervakas/regleras bättre. Idag efterlevs inte terrängkörningslagen något vidare.

8.5.2.3 Älvdalsdelegationen: Bra med samarbete, tyvärr har Naturskyddsföreningen av olika skäl inte kunnat vara med här.

Tätortsnära natur och friluftsliv

Friluftslivet ska inte bara vara knutet till tätortsnära naturen!

Det är viktigt att göra det lätt för folk att komma ut i naturen, som är viktig källa till rekreation och hälsa och för att få förståelse för den natur vi lever av och i. Alla människor borde få bo så att de har nära till naturupplevelser! Friluftslivet där man ger sig iväg långt ut är också mycket viktigt! Att det finns natur, äventyr och upplevelser i skogarna, på fjällen, på och vid sjöar, vattendrag, i myrmarker mm. Att dessa miljöer finns kvar någorlunda orörda. Att få ut fler människor på sådana upplevelser borde vara ett övergripande mål. Att semestra på hemmaplan istället för att flyga iväg till andra länder, vilket ju är ohållbart, måste vara en uppgift för samhället att verka för.

Bra insatser, men målsättningarna måste vara högre än ett visst antal nyhetsbrev, resp möten. Det är effekten av dessa nyhetsbrev och möten som på något sätt måste mätas. Hur kan man stötta naturturismföretagare som faktiskt försöker få ut folk i naturen? Viktigt att de miljöer, bl a i skogarna, som turistföretagare verkar i får finnas kvar och att de områden med höga naturkvalitéer görs tillgängliga med information och kan utnyttjas för friluftsliv.

En viktig målgrupp i detta arbete och som inte finns med i förslaget om tankesmedjan för friluftsliv är markägarna! Om inte markägarna är med på noterna faller ju oftast de goda förslagen. Vandringslyftet är ett bra projekt. Många olika projekt med vandringsleder har gjorts i Dalarna tidigare och som ibland senare fallit i glömska. Även cykelleder har tagits fram. Återuppväck dessa om det är möjligt och sprid information om dem. Även i detta projekt saknas markägare. Här skulle behövas ett avtal eller liknande med markägare utmed de stora vandringslederna (i första hand) om att inte avverka närmare än 10 m från mitten av leden åt båda sidorna. Det behövs minst 10 m annars kommer träden utmed leden blåsa ner om det blir kalavverkat runtom. Ett annat alternativ är att bara tillåta hyggesfria metoder i närheten av de stora vandringslederna.

Vi är positiva till Tankesmedja (8.6.2.2.)

8.6.2.6. Bra med anpassning i Naturresevat!

Bra projekt i Borlänge, om ekosystemtjänster och gröna kilar. Borde vara fler kommuner som gör samma sak!



Naturskyddsföreningen Dalarna

Ängsmarker i urban miljö:

Mycket viktigt att vi använder våra gemensamma ytor i tätorter till att öka förutsättningarna för biologisk mångfald. Informera gärna allmänheten om betydelsen av detta även i den egna trädgården. Stora välklippta gräsmattor är en styggelse. Få in mer natur i din trädgård!

Ett rikt växt och djurliv

Biologisk mångfald, det är väl vad allt detta handlar om. Grön infrastruktur är ett verktyg i att gynna ett rikt växt och djurliv.

Trafikverket har inte bara ansvar för att inga djur kommer till skada på våra vägar. De har också ansvar för väggkantsfloran, och därmed de invasiva arter som frodas där. I den åtgärden, kampen mot de invasiva arterna, måste Trafikverket också ingå.

Bra insatser som föreslås. Särskilt utbildning av kommunpolitiker och tjänstemän om Grön infrastruktur, biologisk mångfald, ekosystemtjänster. T ex skulle kommuner kunna spara pengar genom att inte klippa så stora ytor utan sköta ett stort antal av dem som äng istället. Bra med stora folkbildande insatser om ekosystemtjänster och grön infrastruktur. Det är många andra exploatörer som skulle vara med här, inte bara trafikverket. Byggbolag, vatten- och vindkraftsexploatörer m fl. Även skogen borde nämnts i detta kapitel, då deras verksamhet har den avgjort största påverkan på våra marker och biologisk mångfald.

Naturskyddsföreningen i Dalarna

Mattias Ahlstedt
Margareta Wikström